

Raikküla

Valla Leht

Nr 97

20. veebruar 2014

Palju õnne meile ja Eestile!

Läheneb Eesti Vabariigi 96. aastapäev, kus oleme kõik justkui aukülalised oma riigi sünnipäeval.

Aastapäeval oleme rõõmsad, et meil on oma riik. On väga vähe rahvaid, kes on arvult nii väikesed kui meie, kuid kellel on oma riik ja kes langetavad oma tuleviku suhtes ise otsuseid. See on peavõit, mille Eesti on ajaloo loteriil võitnud. Riigile ja iseseisvusele olulistel päevadel tunneme uhkust, et on Eesti Vabariik, et oleme eestlased. Kahjuks kipub see uhkus argielus sageli kaduma igapäevamurede varju.

Isamaa ja argielu

Samas tuleb selget vahet teha kahel asjal – riik kui isamaa ja riik kui päevapoliitika ja argielu. Me kõik armastame oma kodumaad. Kuid sageli ei armasta me poliitikat ja hetkel valitsevat poliitilist olukorda.

Oleme alles toibumas kogu maailma aastaid vaevanud majanduskriisist. Meid mõni aasta tagasi laastanud tööpuudus on taandunud Euroopa keskmisest allapoole. Juba kurvadavad ettevõtjad, et palgad tõusevad liiga kiiresti, andes hoogu inflatsioonile. Erinevalt paljudest Euroopa riikidest Eesti majandus kasvab.

Majanduse languse ja tõusu ajal on mõnedel tõeliselt raske. Leidkem siis koos leevendavaid meetmeid. Me ei

tohiks luua endale illusiooni mingist imerohust, mis kõik valud korruga leevendab. Et kõik saab korda, kui vahetada välja valla juht, minister või terve valitsus. Muutused meil kohapeal toimuvad vaid siis, kui vallavalitsus teeb tõhusat koostööd volikoguga, ettevõtjatega ja allasutustega või siis riigivalitsus riigikoguga ja ka kohalike omavalitsustega.

Ent kuidas ja miks üldse peaksid need makromajanduslikud näitajad rõõmustama neid, kellele teeb muret igapäevane toimetulek? Neid, kelle palganumbris taastunud majanduskasv ei kajastu ning kes jälgivad murelikult hindade kasvu? Ma ei tea kiiret lahendust.

Elu võimalikkusest maal

Eesti majanduskasv ei saagi rõõmustada neid, kellele vaesuse vältimiseks loodud toimetulekutoetusest ei piisa. Ehk võiks me sotsiaalpoliitika mudel ja reeglid olla vähemalt ajutiselt paindlikumad, et meie oma inimesi aidata?

On olemas hoobasid, millega mõjutada arengut maal, nt riigimaa lihtsam eraldamine omavalitsustele teatud piirkondlikest eripäradest lähtuvalt, et soodustada noorte perede asumist maale elama, et soodustada ettevõtjate investeringuid töökohtade loomiseks. Töökohtade ja elukohtade loomine peab käima käsikäes, sest miks peaks keegi tulema maale elama, kui

**Eesti Vabariigi
96. aastapäevale pühendatud**

**VALLAVOLIKOGU ESIMEHE
JA VALLAVANEMA
PIDULIK VASTUVÕTT**

**23. veebruaril 2014 kell 14.00
Raikküla valla vabaajakeskuses Lipa koolimajas**

**Täname ja tunnustame
KONTSERT
Pidulik suupistelaud**

**Buss alustab sõitu Raplast kell 12.30,
Kabalas 12.45, Lipal 13.00, siis läheb Valli küla
kaudu Purkusse 13.15, Raikkülas 13.30 ja
jõuab Lipale 13.45**

siin pole tööd või miks peaks ettevõtja looma töökohti, kui pole piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu.

Selle nimel tehakse tööd riigivalitsuses ja selle nimel teeme meie oma igapäevast tööd vallavalitsuses. Oleme käinud külas ettevõtjatel. Jätkame neid kohtumisi, et saada pilt, kuidas meie ettevõtjatel läheb, selgitame välja koostöö võimalused. Seni külastatud ettevõtjad on teinud palju häid ettepanekuid ja tutvustanud oma plaane kohaliku elu arendamiseks, mida kindlasti oma töös arvestame.

Oleme alustanud vallavalitsuse väljasõiduistungitega eri piirkondadesse. Aasta lõpuks oleme kindlasti kõik allasutused läbi käinud ja oleme kõik paremini kursis, mida tehakse, millised on tulevi-

kuplaanid ja mida oodatakse koostööst.

Meie suurim rikkus on meie tegusad ja tublid inimesed, kes pole läinud Tallinnasse või välismaale tööle. Meie rikkus on nende inimeste poolt loodud ettevõtted ja pakutavad töökohad. Meil tehakse vahvaid tegusid, korraldatakse üritusi, investeeritakse jne.

Kuni oleme elus ja terved, kuni meil on oma riik ja oma vald, saame me ise oma käekäigu üle otsustada, oleme vaba ja õnnelik rahvas. Hoia me oma inimesi ja kodusid, sest just sealt saame jõu rahvana püsima jääda ja kasvada.

Palju õnne, Eesti Vabariik! Ilusat vabariigi aastapäeva kõigile!

**Raikküla vallavanem
Anne Leht**

Maa sool teeb elu magusaks

Kui te näete dirigeerimas, süntesaatorit või akordionit mängimas energilist küpses eas daami, kellel tihti huvitav kübar peas, siis te ei eksi – see on Heldi Tagel.

Heldi armastab kanda kübaraid ja ta teab täpselt, et neid on tal praegu 24. Äsjaseks 75nda sünnipäeva peoksi oli uus kübar soetatud, aga juuksur tegi kingituseks kena soengu ja seda ei saanud ju ometi kinni katta.

Hoolimata sellest, et Heldi elab Lipametsa külas pisut eraldatud paigas ja ise autot ei juhi, ei jää tal kusagile minemata. Järvakandis juhatab tegus naine segakoori ja meesansambli Viisitiim, Eidaperes on tal naisansambel ja kapell Loorberilehed. Peale selle on ta Lipa lasteaiarühmas osalise koormusega muusikaõpetaja.

Heldi on üritanud viimast ametist juba paar korda priiks saada. Ikka on palutud edasi jääda. Kui ta viimati selle jutuga direktori juurde läks, küsiti temalt jälle, kas tal muid muresid on. Aga seegi pole veel kõik – koos Ants Sepaga käiakse pidudel tantsuks mängimas ja Rapla pensionäride klubi Vikerkaar laudkonnas Valged Roosid on Heldi kindlalt kohal.

Proovid, mitte seriaalid

Esmaspäev on nädala kõige tihedam päev: esmalt on tunnid lasteaias, sealt sõidutatakse Heldi Eidaperre, kus on naisansambli ja kapelli proov. Siis tuuakse Järvakanti, kus on segakoori proov ja päevale paneb punkti meesansambli proov. Heldi juhendatavate kollektiivide liikmed on juba küpsemas eas. Näiteks tänava 110aastaseks saava Järvakandi segakoori 24 lauljast üheksa on 80aastased või vanemad, üks on 50aastane, kolm-neli on 60 ringis, ülejäänud 70+.

Praegu õpib koor laulupeo repertuaari, sügisel läheb sünnipäevakontserdi ettevalmistamiseks ja 6. detsembril on aastapäevakontsert. Seekordse laulupeo segakooride repertuaar on dirigendi sõnul väga raske. Eestlased öeldakse olevat laulurahvas, aga Heldi arvates on seekord osa laule sellised, mis kuulajatele peale ei lähe ja laulupeo repertuaar ei peaks nii keerukas olema.

1999. aastal võttis Heldi Tagel Järvakandi segakoori eelmiselt dirigendilt üle. „Mõnigi laulja on öelnud, et küll on tore, et sa viitsid meiega laulda. Eks see olnud mullegi uus kogemus: kogu aeg olen juhatanud lastekoore,“ nägi Heldi selles oma arenguvõimalust koorijuhina.

Dirigendi oluliseks töövahendiks kodus on klaver, välisesinemistel süntesaator. Praegu harjutab ta usinalt akordionil lugusid ja on võtnud kohustuse iga päev tund aega pilli mängida. „Ühel öösel tuli mul meelde, et „koolitükk on tegemata“ ja siis mängisin poole kahe ajal akordionit. Kogu aeg oli tunne, et segan kedagi,“ kõlas rõõmus meenutus.

Heldi peab plaani, et kui Järvakandi koori aastapäev on peetud, jääb ta koduseks. „Seekord usun seda ise ka,“ kinnitas ta tõsimeeli. Alanud aasta esimesel viiel päeval polnud vaja kusagile välja minna ja naine arvas, et see on hea märk – siis saab terve aasta palju kodus olla. Aga kui pühad said läbi, algas tavaline kiirustamine loosungi all „Uuel aastal uue hooga“.

Tegusale naisel pole seni olnud muret, et ei tea, mida ajaga peale hakata. „Olen väga tänulik, et ma koori juurde läksin. Mis ma muidu siin metsa sees teinud oleksin, ainult seriaale vaadanud.“

Oma tööd ja elu kajastavad materjalid on Heldi Tagel korralikult arhiveerinud. Foto Siim Solman

Kodutalu nagu muuseum

Lipametsa küla Treieri talus on Heldi sündinud ja siin ka suurema osa oma elust veetnud. Pärast kõrgkooli suunati noor õpetaja Järvamaale Retla kooli, kus ta õpetas algklasse, andis tööõpetuse- ja kunstitunde, juhatas koore ja mängis kohalikus puhkpilliorkestris trompetit. Kodukanti tagasi tulles jätkas ta samasuguse hooga. Mitu aastat oli koormus koos tundide ja ringidega 33–34 tundi nädalas. Lipa küla koolis õpetas ta kuni 2009. aastani, kui eri nimesid kandnud kool suleti. Nüüd on veel võimalus seal majas mudilasi muusika juurde juhatada.

Tageli kodumaja on nagu väike omaette maailm metsatuka taga. Paekividest laotud kõrvalhooned moodustavad elumaja ette siseõue ja maja seinale kinnitatud hobuse-raud viitavad sellele, et vanaisa tegi kunagi sepatööd.

„27 ruumi on mul koristada. Aita olen kogunud vanad vikadid, vanad nõud. Midagi ei raatsi ära visata, kuigi tervendaja ütleb, et visake vanad asjad ära, saate uue energia.“ Perenaine sõnas, et kuigi luud-kondid on haiged, peab kindlasti ka aiamaa olema.

1906. aastal ehitatud talu köögipõrandat katavad suured paekiviplaadid ja köögis on pilkupüüdev pumbakaev. Kunagine rehetuba ehitati aastate eest eluruumideks. Köögis tubades on ohtralt pisiesemeid ja meeneid. „Mulle meeldivad originaalsed esemed, kuigi nad korjavad tolmu,“ tõdes perenaine ja lisas muheledes, et eks siis tule neilt aeg-ajalt tolmu pühkida.

Köögiriivulitel on 107 lehmakuju, millest vaid ühe on perenaine ise ostnud, kõik ülejäänud on kingitud. Ühe toa seinale ja diivanilgi on arvukalt raamitud aukirju, teised on korralikult kaustas. Suur on kruuside kogu, kapis on pastapliiatsid ja kalendrid. Aga on ka esemeid, mis viitavad selle omaniku seotusele muusikaga, olgu selleks trompetiku-juline äratuskell, laulupidude rosetid või Järvakandi segakoori eelmise dirigendi annetatud helihark koos punutud paelaga, mis tuleb järgmisele koorijuhile edasi anda.

Heldile on soovitatud, et ta võiks oma mälestusi kirja panna. „Kui sain 70, tuli parem mõte: köitsin mappi kokku kõik väljalõiked oma tegemistest ja ütlesin, et ajakirjanikud aitasid kirjutada.“

Noortekeskus tuleb ise noorte juurde

Raikküla vald jaguneb kolme suurema küla vahel. Senini on olnud Purku ja Kabala noorte osavõtt noortekeskuse tegevustes küllaltki tagasihoidlik. Selle olukorra lahendamiseks otsustas noortekeskus laieneda ja minna teistesse küladesse ise kohale.

Esimese kuu põhjal võib otsusega väga rahule jääda. Esmaspäeviti käib Purku noortetoa keskmiselt 11 kohalikku noort. Teisipäevastes Kabala noortetoa tegemistes osaleb keskmiselt 10 noort. Juba sügisel alguse saanud spordimaja külastusest on osavõtt aina kasvanud ja seal on keskmine osalejate arv 17.

Igal aastal korraldab Eesti Tantsuagentuur festivali Koolitants, mis on populaarseim ja suurima osalejate arvuga üritus tantsu harrastavatele noortele. 1. ja 2. veebruaril toimus Tallinna, Rapla ja Läänemaa maakondlik tantsupäev, kus astus üles ka We Dance Tantsustuudio kahe kavaga, milles osales 16 tantsijat.

We Dance Tantsustuudio alustas oma tegevust 2013. aasta septembris. Trenne viiakse läbi Raikküla noortekeskuses ja Rapla ühisgümnaasiumis. Raikküla grupis osaleb treeningutes seitse neidu, kellest viis on meie oma valla andekad tantsijad.

Tantsustuudio osalemine festivalil sai teoks tänu toetajatele, kelleks on Raikküla Vallavalitsus, Raikküla Farmer, Saarioinen Eesti OÜ, Pille Mutli, Rapla Ühisgümnaasium, Rapla Vesiroosi Gümnaasium ja Alu Spordihoone. 24. veebruaril saab teatavaks, kes said edasi piirkondlikku vooru.

Noortekeskuse tegemistega saab end kursis hoida facebook.com/raikkylanoortekas lehel.

Raikküla noortekeskuses koos käivad We Dance Tantsustuudio grupi liikmed (vasakult) Jaana Petrova, Gerli Valgre, Hedi-Kai Altvälja, Helena Jaaksoo, Kelsi Nõlvak, Kaire Kangur ja Maris Adoma.

Foto: Helen Hints

Noortekeskuse lahtioleku ajad ja kohad

E – Purku 17–20
T – Kabala 17–20
K – Raikküla 14–20
N – Raikküla 15–20
R – Kabala 17–20 (spordimaja)

Reedene bussiring Kabala spordimaja jääb alles!

Buss väljub:

Purku 17.00
 Raikküla 17.15
 Kabala 17.30

Tagasi:

Kabala 20.00
 Raikküla 20.15
 Purku 20.30

Helen Hints

Hea on vajalikku ruttu leida, kui isiklik arhiiv on olemas. See olevat algklassiõpetaja komme materjale korjata, sest lastel pidi alati huvitav olema. Pildid on tal korralikult albumites, üles on kirjutatud, mis aineid ta ise igal aastal on andnud ja kes olid teiste ainete õpetajad.

Lapsi oli kunagi Lipa koolis nii palju, et mudilaskooregi oli kaks: üks tugevamatele ja koor nr 2 „jorutajatele“, aga laulma pandi kõik. 2009. aastal käis õpetaja Tagel viimati koolinoorte laulupeol, aga nüüd juba Raikküla valla laste

pisikese ühendatud mudilas-kooriga.

Helde andja

Selliseid väsimatuid õpetajaid on igas Eestimaa kandis, kes kannavad edasi traditsioone ja loovad uusi. Heldi Tagel on tõeline maa sool, kelle tegevus muudab elu magusaks. Ühel riulil on tal lasteraamat „Helduse haldjas Heldi“. Sama võib öelda selle loo peategelase kohta. Riulil on ka metsast leitud puukuju, mis meenutab rahvariides naist, käed dirigeerimiseks üles tõstetud. Seegi on Heldi. Loodus on tal-

le kinkinud rõõmsa meele ja kui tuju on halb, loeb ta anekdootide raamatut. Naise suurimaks hirmuks elus on äike. Kui pilv on juba metsa kohale tõusnud, helistab ta naabrile ja palub varjupaika, sest üksinda ta siis olla ei julge.

Aastaid on kunagine kunstioõpetaja pudelitele kaunistusi maalinud. Palju neist on ära kingitud, palju ehib kodus kapipealseid. Jätakuvalt toovad tuttavad talle erilisi pudeleid koos sooviga, et Heldi neid kaunistaks. Elupõlisele õppijale pole võõras ka arvuti maailm. Ta loeb ja saadab

e-kirju, uurib laulupeo infot ja jälgib, kuidas Retla kool elab.

Üks endine õpilane ütles talle sünnipäevapeol, et kui õpetaja Tagel tuli kooli, tekkis tal usk, et õpetaja ei olegi alati kuri. Endised õpilased esitasid talle oma sõnadele tehtud laulu ja talle öeldi sel õhtul palju ilusaid sõnu. „Kellestki sel peol kogu aeg räägiti, aga mina see küll ei olnud,“ muheles päevakangelane. „Ma tänan kõiki inimesi, kes mu ümber on. Ilma nendeta poleks ma selline nagu olen.“

Reet Saar

Aabitsapidu liitis suured ja väikesed

Igal aastal pärast seda kui I klassil on aabits läbi võetud, viivad IX klassi õpilased läbi tavapärase aabitsapeo. Seekordne pidu toimus 17. jaanuaril.

Esimese tunni ajal tahtisime teada, kui palju oli lastele aabitsast meelde jäänud. Selleks oli Markus ette valmistanud küsimused. Seejärel said kõik joonistada suurtele paberitele aabitsa lemmiktegelasi. Siis esitasid I klassi õpilased koos oma klassijuhataja Helega vahva omaloomingulise näidendi. Tunnistuseks, et aabits on kõigil hästi selgeks saanud, said kõik I klassi õpilased

meie käest diplomi ja kuldse šokolaadimedali.

Kolmanda tunni ajal jätkus pidu juba saalis, kus meiega ühinesid ka II–IV klassi õpilased ja lasteaiast need lapsed, kes sügisel tulevad kooli. Nüüd oli kord tantsude ja mängude käes. Lõbu ja nalja jätkus terveks tunniks. Alguses olid lasteaialapsed päris tagasihoidlikud, aga üsna pea tantsisime ja mängisime kõik koos. Pidulõppes I ja IX klassi ühistantsuga ning kommide söömisega.

Liisa Riidak
IX klass

Aabitsapeol joonistasid I klassi õpilased ka lemmiktegelasi aabitsast.

Foto kooli kogust

III veerand Kabala põhikoolis kulgeb täistuuridel

III veerand on täistuuridel kulgemas. IX klassi õpilased on oma valikud lõpueksamiteks teinud ja nüüd tuleb täie tõsidusega suhtuda õpingutesse, et kevadel olla väärilised põhikooli lõpetajad.

Kuigi meie koolipere pole suur, osalevad meie õpilased alati maakondlikel aineolümpiaadidel. Kõige tähtsamaks ei ole võit, vaid osavõtt ning see, et õpilased saaksid uusi kogemusi ja teadmisi. Jaanuaris toimus koolis õp Salle eestvedamisel veebipõhine viktoriin inglise keelt kõnelevate maade kohta, millest võtsid osa kõik III–IX kl õpilased.

Õppimise kõrval on tähtsal kohal ka sport ja huvitegevus. Kõik sellel õppeaastal alustanud huviringid on jätkanud oma tööd. Eriti pingeline aeg on hetkel lauluringi lastel, sest suvel toimub Tallinnas suur laulu- ja tantsupidu ja kes siis ei tahaks seal osaleda! Esimene ühislaulmine on juba möödas ja 25. märtsil on järgmine ettelaulmine.

Igal aastal on kooli VI klassid osalenud maakondlikul üritusel Kaitse End ja Aita Teist. Nüüdseks on esimene koolituspäev läbitud ja politseialased teadmised saadud.

17. veebruaril oli päästeameti koolitus, siis jääb veel läbida esmaabikoolitus.

Jaanuaris oli ka I klassi traditsiooniline Aabitsapidu. 14. veebruar on sõbrapäev, mille sisustavad tavapäraselt kooli õpilasesinduse liikmed. Juba viiendat korda valivad sellel päeval õpilased endi sest ühe, kes on vääriine kandma tiitlit Parim Sõber. Tiitli pälvinu avalikustatakse 21.veebruaril pidulikul vabariigi aastapäevale pühendatud aktusel.

Kui eelmisel aastal kuulutas VAT Teater välja noortetenduse „Netis sündinud“, siis proovisime ka meie kii-

resti sellele etendusele piletid saada. Kahjuks esialgu see ei õnnestunud. Nüüd aga saavad kõik VI–IX kl õpilased seda etendust Tallinnas Salme kultuurikeskuses näha.

21. veebruaril tähistame koolis Eesti Vabariigi aastapäeva. Siis toimub Eestile pühendatud mälumäng ja pidulik kontsert-aktus. Õpilastele pakub esinemisvõimalust ka meie valla vabaajakeskus. Vabariigi aastapäevale pühendatud valla peol esinevad meie kooli laulu- ja näiteringi lapsed.

Sellel veerandil on ees veel I–IV kl õpilaste ja nende

vanemate ühisüritus „Emad kübaratega“, ülekoolliline vastlapäev ja emakeelenädal. Ning ongi käes 14. märts, et läbi viia veerandilõpu viktoriin ja minna nädalaks puhkama.

Sellel õppeaastal on tihenenud side ka Raikküla valla noortekeskusega. Tänu noortekeskusele on nüüd alates jaanuarikuust Kabala koolis kaks korda nädalas Heleni noortettoa üritused. Nii on kõigile lastele antud võimalus osaleda noortettoa tegemistes ja koolimaja on saanud juurde õhtust kasutust.

Koidu Pettai

Sotsiaalvaldkonna uudised

Tänaseks olen Raikküla valla sotsiaalnõunik olnud natuke rohkem kui neli kuud. See on piisav aeg, et teha esimesed kokkuvõtted tööst.

Tasapisi on hakatud mind omaks võtma ja usaldama ning see teeb ainult heameelt. Keerulisi ja aeganõudvaid sotsiaalprobleeme on omajagu, kuid usun, et lõpuks leiavad lahenduse ka need.

Uus tööaasta on alanud hooga ja esimesed suuremad

sammud inimeste majandusliku olukorra parandamiseks ja leevendamiseks on teoks saanud. Alates 1. jaanuarist 2014 kehtib 23.01.2014 a määrus nr 7 „Riikliku toimetulekutoetuse vahendite ülejäägi ja sotsiaaltoetuste ning -teenuste osutamiseks ja arendamiseks eraldatud vahendite kasutamise kord“.

Antud määruse raames on võimalik vähekindlustatud isikutele, peredele või paljulapselistele peredele maksta

rahaliste vahendite olemasolul sotsiaaltoetusi. See tähendab, et kui eelnevatel aastatel on jäänud toimetulekutoetuse maksmiseks riigi poolt eraldatud raha järele, on nüüd võimalik antud määruse raames maksta lisa-sotsiaaltoetusi. Määruses on kokku kaheksa erinevat liik sotsiaaltoetusi alates kooli- ja lasteaiailõuna kulu kompenseerimisest kuni invavahendite soetamise omaosaluse või rentimise kulu kompenseerimiseni.

Olgem mõistlikud ja hoolivad

Aasta alguse liiklusõnnetused, pere- ning olmetülid on viinud meie hulgast nii mõnegi inimese.

Miks ikkagi nii läks ja kas keegi meist oleks saanud midagi teha selleks, et lõpp traagiline ei oleks? Liiga kergekäeliselt istutakse jooles olles autorooli või jooles juhiga sõidukisse.

Üks oluline tegur enamiku traagiliste juhtumite puhul on arutult suur tarbitud alkoholi kogus ja selle tagajärjel käitumise ebaadekvaatsus. Kuu alguses laekuvate palkade toetuste eest ostetakse igasugu joodavat ja edasine on juba politsei argipäev – peretülid, vägivald ja jooles liiklejad.

Kui raha käes ja alkohol ostetud, on sõpru palju, pidustatakse mitmeid päevi. Kainenedes selgub, et külaline, kes diivanilt vastu vaatab,

on võõras ja kuidagi enam lahkuda ei taha. Kodus ringi vaadates leitakse, et kadunud on mobiiltelefon, keegi on vahepeal peksta saanud ja pere neljarattaline on teadmata asjaoludel katkise esistangega. Samas ei mäleta ise juhtunust „ööd ega mütsi!“ Viimases hädas helistatakse politseisse, et võõraks osutunud külaline minema toimetataks ja telefon üles leitaks. Kes siis ikkagi võõra kutsus ja kuidas sõbrastpidutsejast äkki kontvõõras sai, seda täpsustama ei kiputa.

Kui raha otsas, saabub lühike kainuse periood ja uue kuu algus algab jälle samamoodi!

Masked olud liikluses

Hommikune vihm ja õhtul kerged miinuskraadid toovad kaasa libedad teed ning autoomanikud pannakse tõsiselt

proovile. Õigete sõiduvõtete tundmine on kindlalt koju jõudmise eelduseks. Ei ole mõtet kiruda teel aeglaselt liikuvat sõidukijuhti – lihtsalt tema oskused ja ilmaolud on antud hetkel sellised, et ta teel sellise kiirusega liikleb.

Vihastades ja kedagi kirudes ei jõua me koju kiiremini, pigem vastupidi – hakkame ka ise eksima. Pikemas perspektiivis õiget talve ning lund ei lubata ja autoomanikud peavad olema äärmiselt tähelepanelikud, et vihmamärjal teel miinuste saabudes musta jääga teel liigeldes kindlalt oma sõidurajas püsida. Sõidame siis nii kiiresti kui vajalik ja võimalik, kodused ootavad meid!

Tulge abipolitseinikuks

Et suurelt midagi muuta, peame kõigepealt muutma iseen-

nast. Siinkohal üleskutse kõigile hakkajatele noortele, kes meie liikluses ja igapäevaelus midagi paremaks muuta tahavad – ootame oma sekka abipolitseinikena just noori. Ei ole mõtet kiruda, et kõik on halvasti ja ise pealt vaadata.

Meie lubame, et saate kuhjaga uusi kogemusi, koolituste läbi targemaks ja teinekord ka närvikõdi. Juba kasvõi home aitate panustada paremasse liikluskultuuri, avaliku korra paranemisse ja turvalisse kogukonda. Siinjuures tahan tunnustada Raikküla valla seni veel ainukest abipolitseinikku Ain Pajot, kes on leidnud aega ning tahet osaleda politseilistes tegevustes.

Kehtna konstaablijaoskonna piirkonnavanem

Jaan Sildoja

Määrust koostades mõtlesin peamiselt peredele, kus kasvavad lapsed, et nemad ei peaks kannatama perekonna majandusliku olukorda pärast. Täpsemalt saab antud määruse kohta lugeda Raikküla valla kodulehelt, alapealkirjaga sotsiaalhoolekanne.

Viimasel ajal on palju küsimisi hakatud Euroopa Liidu toiduabi kohta. 2013. aastal Raikküla vallale eraldatu toiduabi on kõik jagatud. Kahjuks ei oska veel öelda, kas EL ja kui palju toiduabi jagatakse valdadele ka tänavu. Kindlasti annan kohe teada, kui toiduabi kohta midagi täpsemalt selgub.

Sotsiaalnõuniku vastuvõtavad Purkus ja Raikkülas on muutunud. Täpsed vastuvõtu kuupäevad on raamatukogude infostendil ja Raikküla valla kodulehel.

Maiu Kalmus

Algab kampaania “Enne pessu, siis bassu”

Puhtuse pidamisel on oma roll ujula küllastajatel, kes peavad basseini kasutamisel kinni pidama ujulate kodukorrad.

Selle esimene nõue on, et inimesed pesevad end enne basseini minekut. Ometi leidub igas vanuses inimesi, kes seda kodukorra punkti eiravad. Ei ole harvad juhtumid, kui küllastaja paneb juba riietusruumis ujumisriided selga, kuigi pesta tuleb end ilma riieteta. Ja isegi, kui astutakse jooksva duši alla ilma riieteta, ei ole see korrektne pesemine. Pesta tuleb end seebi ja käsnaga.

Mida puhtam küllastaja, seda puhtam vesi

Ujulates hoitakse vesi puhtana pideva vee tsirkulatsiooni ja läbi filtrite. Lisaks doseeritakse basseinivette aineid vee happesuse stabiliseerimiseks ning ka kloori vee puhtana ja värskena hoidmiseks.

Igas basseinis on teataval määral kloori, mis ei ole inimesele mingil moel ohtlik ning mida mõni küllastaja isegi ei taju. Kui aga minnakse basseini eelnevalt end pesemata, hakkab basseinivees olev kloor reageerima sinna tekkinud mustusega nagu higi, bakterid, kusi jms.

Basseinivees on nii vaba kloori kui seotud kloori. Halb on seotud koor, mille tase vees sõltub sellest, kui hoolikalt inimene ennast peseb. Kloorihaisu ei tekita mitte kunagi vaba kloor. Ebameeldiv kloorihais tuleb seotud kloorist (kloramiinid), mis tekib siis, kui inimese mustus ja vaba kloor ennast seovad. Ühtlasi panevad just kloramiinid silmad kiputama ja naha sügelema ja need ongi ebameeldiva „ujula lõhna“ ja „punaste silmade“ tekkimise põhjuseks.

Kui hügieeninõudeid üldse ei täidetaks, oleks bassein

baktereid täis ja kujutaks endast suurt nakkusohtu. Samal ajal oleks kõrgendatud ka seotud kloori tase, mis põhjustaks hulganisti allergiaid ja muid ebamugavusi, rääkimata sellest, kui sageli tuleks ujula omanikel basseinis vett vahetada ja kui suures koguses kemikaale kasutada.

Kaks kuud kestev kampaania tuletab ujulate küllastajatele meelde pesemise kohustust. Loodame, et selle järel tekib selline kriitiline hulk pesijaid, et ka mittepesijad saavad aru, kuidas on normaalne. Kui me tahame, et midagi muutuks, tuleb alustada esiteks isendast, aga ka juhtida teiste inimeste tähelepanu probleemile. Kõige lihtsam on viidata sein- tel asuvatele plakatitele.

Austame nii ennast kui teisi, et saaksime elada tervislikult!

Kampaaniat toetab Euroopa Sotsiaalfond.

Raplamaa Partnerluskogu valmistab ette uusi tegevussuundi aastateks 2015–2020

Eesti maaelu arengukava ja Euroopa Liidu rahastamisperiood aastateks 2007–2013 on lõppenud. 2014. aastal tehakse kokkuvõtteid ja analüüsitakse eelmise perioodi tegevusi ning valmistatakse ette uut Eesti maaelu arengukava (MAK) Euroopa Liidu 2014–2020 rahastamisperioodiks.

Kokkuvõtete tegemise aeg

Küllap on igäiks märganud, et viie aasta jooksul on Raplamaa küldes ja asulates toimunud olulised muutused. Sel perioodil on ehitatud terviseradasid, keskasulate väljakuid, külaplatse, paigaldatud info-, tee- ja külasilte, valminud on laululavad ja laste mänguväljakud, kerkinud on uued jahti- ja külamajad, muutunud on väikeettevõtete välis- ja siseilme, mitmed ettevõtjad on soetanud uusi seadmeid.

2013. aasta maakonna laulu- ja tantsupeo rongkäigus sammusid mitmed õpilaskollektiivid ja täiskasvanud isetegevuslased uutes esinemiskostüümides ja rahvarõivastes. Korraldatud on hulgaliselt õppepäevi, seminare, konverentse, laagreid, õpi- ja töötubasid ettevõtjatele, noortele, käsitöömeistritele, lavastatud on vabaõhuetendusid. Oleks raske kõiki neid projektitegevusi artikli veergudel üles loetleda. Kõiki eelnimetatud ettevõtmisi oli võimalik teostada eelkõige Euroopa Liidu maaelu arengutoetuste kaasabil.

Ülevaade projektide rahastamisest aastatel 2009–2013 Raplamaal rahastati projekte viiest erinevast meetmest. Taotluste esitamise aktiivsus oli erakordselt suur. Kõikidesse rahastamismeetmetesse esitati kokku 624 erinevat projektitaotlust kogusummas 8 562 769,32 eurot. Et raha

oli piiratud koguses, pidi hindamissõel väga tihe olema, et valida parimatest parimad taotlused. **Rahastamisotsuse sai 368 projektitaotlust, toetuste kogusumma oli 4 198 920,8 eurot.**

Meetmed ja toetusmäärad

Meeldetuletuseks meetmete nimed ja valdkonnad ning toetusmäärad, mis numbrite taga asuvad.

Meede 1.2: mikroettevõtluse areng – toetust said taotleda vaid alla 10 töötajaga väikeettevõtjad ja toetuse suuruseks oli 60% projekti kogumaksumusest.

Meede 3.1: pärimustraditsioonide säilitamine ja arendamine – eelkõige rahvakultuuriga seotud projektide toetus – 90% projekti maksumusest, seltsingutel 100%.

Sellest meetmest said toetust taotleda omavalitsused, mittetulundusühingud ja seltsingud. Toetust taotleti rahvariiete ja -pillide soetamiseks, käsitöökoolitusteks, erinevateks töötubadeks, folklooripäevade läbiviimiseks, trükiste väljaandmiseks jne.

Meede 4.1: asulate füüsilise elukeskkonna parendamine – see oli investeeringumeede, kus toetussumma 60–90% projekti maksumusest. Taotlejaks kohalikud omavalitsused ja MTÜ-d. See oli meede, kus projektitaotlusi esitati kõige rohkem ja kõige suuremas mahus.

Meede 4.2: külade omalgatuse ja sotsiaalse aktiivsuse edendamine – see meede oli nn pehmeteks tegevusteks, s.o erinevateks üritusteks (külapäevad, seminarid, koolitused).

Meede 5.1: noorte arengu toetamine – meede oli ainult noortele mõeldud tegevusteks (laagrid, infopäevad, seminarid, noortetubade sisulise tegevuse arendamiseks, uuritud jne).

Purku laste mänguväljaku projekti viis ellu MTÜ Purculi.

Foto: Aare Hindremäe

Raikküla vallast Raplamaa Partnerluskogule esitatud taotlused

Meede 1.2: 4 taotlust kogusummas 51 622 €

Meede 3.1: 0 taotlust

Meede 4.1: 7 taotlust kogusummas 51 312,36 €

Meede 4.2: 1 taotlus kogusummas 1299 €

Meede 5.1: 1 taotlus kogusummas 2922,49 €

Kokku 13 taotlust kogusummas 107 155,85 €

Läbimõeldud taotlused

PRIA siiski kõiki Raplamaa Partnerluskogu (PK) poolt heakskiidetud projekte ei rahastanud. Enamasti tulenes vahe sellest, et osa projektitaotlejaid erinevatel põhjustel loobus toetuse kasutamisest.

Raplamaa Partnerluskogu rahastamisperioodi projektitaotluste statistilised koonidid (PowerPoint esitlustena ja Exceli tabelitena), mille koostajaks on Maimu Niitsoo, leiab Raplamaa PK kodulehelt www.raplaleader.ee. Samuti on seal ka lõpetatud projektid seisuga 13. jaanuar 2014.

Hetkeseisuga on Raplamaa Partnerluskogult perioodil 2009–2013 toetust saanud projektidest ellu viidud, aruanne esitatud ja raha välja makstud 278 projektile ehk ligi 80 protsendile esitatud taotlustest. Seda võib pida-

da väga heaks näitajaks, mis tõendab, et projektid olid põhjalikult ette valmistatud, elluviijad suutlikud ja kompetentsed.

Uue strateegia koostamine

Partnerluskogu büroo ja juhatus teeb praegu põhjalikku analüüsi aruandlust. Eesmärgiks on kaardistada möödunud perioodi plussid ja miinused, et uue strateegia koostamisel anda ülevaade eelmise perioodi tõhususest ning kavandada vajadused muutusteks ja uuteks tegevussuundadeks.

Partnerluskogu juhatus võttis 5. okt 2013 vastu uuendatud strateegia ettevalmistamise tegevuskava ja kinnitas selle elluviimiseks töögrupi, mida juhivad Raplamaa Partnerluskogu juhatuse esimees Kalev Kiviste.

Jaauar-veebuaris kaardistatakse piirkondlikke arenguvajadusi ja potentsiaali. Selleks korraldatakse intervjuusid ja ideeseminare valdades ja erinevates ühendustes. Suuremates valdades on kaks ideeseminari kahele huvigrupile (ettevõtjad, külaaktiiv), väiksemates valdades need kattuvad suuremal määral, seal on üks ideeseminar.

Igas vallas juhib tegevust strateegia koostamiseks valla LEADER sidusrühma kontaktisik-koordinaator. Raikkülas on selleks Anne Kalf.

Ideeseminaride toimimise aegu näeb partnerluskogu kodulehe www.raplaleader.ee kalendrist.

Pärast ideeseminare koostatakse Raplamaa PK uuendatud strateegia esimene variant, mis arutatakse läbi ja tehakse täiendused-parandused koosolekul sidusrühmades.

Uuendatud strateegia esialgne variant peab olema partnerluskogu üldkoosolekul vastu võetud ja esitatud põllumajandusministeeriumisse läbivaatamiseks 30. juuniks 2014.

Kui ministeerium on selle kinnitanud, järgneb 2014. a sügisel uuendatud strateegia toetusmeetmete lehtede koostamine ja toetuste tingimuste paikapanemine. Selle järgi töötatakse välja projektitoetuste ettevalmistamise,

vastuvõtmise, menetlemise, hindamise ja toetuste määramise üksikasjalikud ja täpsed eeskirjad, mille juures eriti tähtsad on hindamise kriteeriumide paikapanemine ning moodustatakse projektide hindamise ja valiku komisjonid.

Meetmelehed ja projektide menetlemise ning hindamisega seotud juhised arutatakse läbi kõikides valdades, ettevõtjate ühendustes jt suuremates katusorganisatsioonides ja esitatakse seejärel põllumajandusministeeriumile kinnitamiseks 2014. a talve alguseks. Pärast meetmete ja menetluskordade kinnitamist **avanevad uued LEADER programmiperioodi meetmed eeldatavalt 2015. a varasuvel.**

Põllumajandusministeeriumi hinnangul on Euroopa Komisjon selleks ajaks kinnitanud Eesti riikliku maaelu arengukava 2014–2020 ja sõlmitud vastavad toetusfondide kasutamise lepingud Euroopa Komisjoni ja Eesti Vabariigi Valitsuse ning ministeeriumide vahel.

Teatavasti on LEADER meetme põhimõtteks koostöö kolme osapoole (KOV, ettevõtjad ja kolmas sektor) vahel. Seepärast on ideeseminaridele oodatud volikogude, vallavalitsuste, ettevõtjate ja mittetulundusühenduste esindajad oma mõtete ja ettepanekutega.

Raplamaa Partnerluskogu assistent Anne Kalf

Märtsis tuleb Eestis karjäärinädal

24.–28. märtsil 2014 toimub esmakordselt Karjäärinõustajate Ühingu algatatud üle-eestiline karjäärinädal "Terve karjäär".

Karjäärinädala raames toimuvad Eestimaa erinevates paigus sündmused lähitult piirkondlikest ning karjääripäev Tallinnas 27. märtsil. Karjäärinädala infot on võimalik jälgida aadressil <http://kny.ee/tervekarjaar>.

Raplamaal toimuvad karjääripäevad 24.–26. märtsil.

Kuna organiseerimistöoga haakusid väga aktiivselt just Raplamaa koolide karjäärikoordinaatorid, on suur osa üritustest suunatud noortele, kelle valikud ja tööturule tulek veel ees. Samas on mitmetele karjäärpäevade üritustele oodatud kõik soovijad, eriti teretulnud on just töötavad täiskasvanud, kellele seni on karjääriteenusid kõige vähem pakutud.

Töötubade, infotundide, karjäärikiirabi ja muude tegevuste läbiviimisega on öla alla pannud ka Raplamaa Info- ja

Nõustamiskeskuse ja Töötukassa Raplamaa osakonna karjäärispetsialistid ning Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse spetsialistid.

Karjäärinädala fookuses on teadvustamine, et karjääri planeerimine on koolipingist algav ja tööelus jätkuv rahuldust pakkuv eneseteostus. Karjääriplaneerimine on järjepidev tegevus ja on oluline, et ka hetkel edukad ja töötavad inimesed oskaksid oma karjääri teadlikult juhtida, samuti oskaksid tervikliku karjääri-

planeerimisega arvestada tööandjad ja töötajad, noored ja eakad.

Täpsemat ürituste toimimise paiku ja ajakava tasub jälgida alates märtsi keskpaigast aadressil: www.Raplamaa.ee. Kindlasti on seal eraldi välja toodud avatud üritused ja töetoad, kuhu tasub julgelt sisse astuda kõigil huvilistel. Tere tulemast!

Raplamaa karjäärinõustajate ühingu koostöökogu

Ülevaade koolisportlaste saavutustest

Käes on nõndanimetatud suusaveerand, kuid kooli kõrvale rajatud napi lumega 500 m pikkusel klassikaringil said õpilased harjutada vaid ühe nädala.

Tänu korralikule pakasele õnnestus meil aga tiigijäljel uisutada-hokitada koguni paari nädala jooksul. Selle lahke võimaluse eest soovime tänada perekond Saanküll.

Esimesel poolaastal osalesid Kabala kooli andekad

ja tublid õpilased mitmetel Raplamaa koolinoorte võistlustel. VII–IX kl poisid saavutasid jalgpalli MV-I III koha, võrkpalli kooliliigal III koha ja ja korvpalli MV-I jäime Kaiu PK-ga jagama 5.–6. kohta.

IV–VII klasside poisid tüdrukud võtsid osa uudest, tänavakorvpallil põhinevast 3 x 3 võistlusest koguni kolme võistkonnaga, kus häid kohti küll ei saavutatud, kuid ala

populaarsust ja jätkuvat harjutamissoovi koolis tõstis küll. Meie VI–IX klassi tütarlapsed saavutasid korvpalli MV-I III koha. Põhikoolide IV–V klassi segavõistkondade vahelises rahvastepallilahingus tulime viiendaks. Algklasside piirkondlikul jooksuvõistlusel Kehtnas võitis Hardi Voomets I koha 1000 m jooksus, Laura Düüna V klassist saavutas III koha 600 m jooksus. Kabe MV-I osalenud Joel Düüna

VII klassist tõi ära I koha, Laura Düüna V klassist II koha.

Raplamaa koolisportlaste pidulikule vastuvõtule kutsuti meie IX klassi noormees Markus Aedla, kes saavutas Eesti MV-I korvpallis B-vanusegrupis I koha Rapla United Loggers võistkonna koosseisus.

Reet Tiisaar

8. märtsil Purkus Kaivi Trans territooriumil algusega kell 11.00

LÕBUS VASTLATRALL

- mängud nii suurtele kui väikestele
- täpsuslaskmine (10 lasku, osalejale 1 €)
- hobusõit (osalejale 1 €)

Purku koolimajas:

- vastlaprogramm lastele Mahtra muuseumilt
- traditsiooniline vastlalaud (osalejale 1 €)

Registreerumine 1. märtsiks
Purku raamatukogus või
tel 486 3223, 5330 8285, 5346 9836

Kaivi Trans OÜ, MTÜ Purculi

Siia ilma sündisid

**Mihkel Karlson
Alice Avloi
Loore Libe
Delissa Altmets**

Raikküla Vallavalitsus

29. märtsil 2014 algusega kell 10.00
Raikküla Valla Vabaajakeskuses Lipal

RAIKKÜLA VALLA II KABETURNIIR

Meenutades Ülo Pailki

Kabeturniirile on oodatud osalema
kõik soovijad

Eesmärk: pakkuda rahvale võistlemisvõimalust,
mälestada kunagist kabeentusiast ja
selgitada parimad kabemängijad 64-ruudulisel laual.

Info ja registreerumine: Aimur Paik 5263 910 või
Tarmo Lukk 5062 943

Täpsem info ja võistluse juhend avaldatakse Raikküla
valla kodulehel www.raikkyla.ee, www.raplamaa.ee
ja www.raplamsl.ee

www.metsaamet.ee

Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost.
- Raieõiguse ost.
- Metsa ülestöötamine ja vedu.
- Metsamajandamise kavade koostamine TASUTA.

Teave e-post: info@metsaamet.ee,
tel 5615 0680, Karl Lister

**Kõigile
sünnipäevlastele
päevi pikki,
ilusaid,
aastaid palju
ja toredaid!**

Jaanuar

93
Vassili Lepik

91
Ilse Rahkema

87
Helma Kivinurm
Anna Kosemaa

Peeter Rekkaro
84
Hilma Baumeister

83
Marie Salmu

82
Helgi Tamp

81
Aino Rekkaro

80
Salme Reiu

75
Helle Väli
Elle-Maie Aljasmäe

Heldi Tagel
Vello Johannson
Kalju Harjula

70
Õili Vaino
Marga Arro
Mari-Ann Siniallik

65
Triinu Prees

Veebruar

97
Linda Tulvik

90
Salme Oraste

87
Maimu Reiser

85
Silvia Reimann

81
Hellen Lehesalu

80
Eevi Lepik
Liane Konts

65
Erbert Turro

**Raikküla
Vallavalitsus**

**Mälestame
lahkunuid**

*Otto Mulin
Ago Parts*

Raikküla Vallavalitsus

Neljapäeval, 6. märtsil
algusega kell 19.00
Raikküla Valla
Vabaajakeskuses Lipal

Andrus Kivirähk SINISED KILESUSSID JALAS

HUMOORIKAD LOOD ELUST
ENESEST

OSADES: INDREK TAALMA

Humoorikas monoetendus
kahes vaatuses, kus üks näitleja
(Indrek Taalmaa) kehastab
kuut erinevat rolli, mis kõik ühel
või teisel moel
peegeldavad tegelaste suhestumist
rahaga ja ühiskonda,
milles me elame.

Näitleja kehastub erinevateks rollideks
ümber otse publiku silme all, nii et
vaataja saab osa nii kostüümivahetusest
kui grimmi pealepanekust

PILET 10 EUROT
Piletid müügil valla
raamatukogudes
ja vabaajakeskuses Lipal

Info ja broneerimine:
tel 53 611 901 ja
kalfanne@gmail.com

Raikküla Valla Leht

Väljaandja Raikküla Vallavalitsus
www.raikkyla.ee

Trükitud Saku trükikojas Rebellis
Tiraaž 720

Toimetaja REET SAAR
reetsaar@hotmail.com, 5557 5936